

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال سوم | ویژه نامه ۵۸۳ |

آیت‌الله جوادی آملی

شرحی بر

دعای

ابوحمزه ثمالی

مدیر مؤسسه فرهنگی و بقاء مثر که آستان قدس رضوی خبر داد

تشریف سالانه ۵ میلیون زائر

به آستان حضرت حسین بن

موسی الکاظم علیه السلام

۴

چگونه زیارت دلچسبی به همراه فرزندان خود داشته باشیم؟

میهمانان کوچک

امام مهربانی‌ها

۲

یک سال از حادثه تروریستی به دست عامل تکفیری

در حرم مطهر رضوی گذشت

روز. داخلی. شهادت

۳

فیلر

ویژه برنامه‌های حرم مطهر در سالروز ولادت

امام حسن مجتبی(ع)

جشن میلاد سبط رسول علیه السلام

حرم مطهر رضوی در سالروز ولادت امام حسن مجتبی(ع) با برنامه‌های متنوعی میزبان زائران و مجاوران خواهد بود. معاون تبلیغات اسلامی حرم مطهر رضوی در گفت‌وگو با آستان‌نیوز، برنامه‌های سالروز ولادت امام حسن مجتبی(ع) را تشریح کرد و گفت: با هدف بهره‌مندی زائران و مجاوران از فیوضات این میلاد مبارک، برنامه‌های جشن و شادمانی ویژه شب، روز و شام ولادت این امام همام به همت این معاونت با حضور سخنرانان و مداحان برجسته در رواق امام خمینی(ره) تدارک دیده شده است.

■ **مراسم جشن شب ولادت کریم اهل بیت(ع)**

حجت‌الاسلام والمسلمین حسین شریعتی‌نژاد ادامه داد: مراسم جشن شب ولادت کریم اهل بیت(ع) چهارشنبه ۱۶ فروردین ماه از ساعت ۲۰ با قرائت دعای مجیر با نواى ابراهیم محمد جعفرنژاد از مداحان اهل بیت(ع) و همخوانی گروه سرود گلدسته‌های حرم، زائران و مجاوران از سخنان حجت‌الاسلام عبدالکریم عابدینی بهره‌مند خواهند شد و شعرخوانی آیینی و مولودی‌خوانی پایان‌بخش این مراسم نورانی خواهد بود.

■ **مراسم جشن ظهر ولادت سبط رسول الله(ع)**

وی با بیان اینکه ویژه‌نامه جشن ظهر ولادت سبط رسول الله(ع) پنجشنبه ۱۷ فروردین ماه از ساعت ۱۳:۲۰ با قرائت زیارت امین‌الله توسط محمد جعفرنژاد از مداحان اهل بیت(ع) و همخوانی گروه سرود گلدسته‌های حرم شروع می‌شود، ادامه داد: زائران و مجاوران در بخش دیگر از این مراسم نورانی، از سخنرانی حجت‌الاسلام محمد سیدآبادی بهره خواهند برد و رضا رحیمی عنبران با شعرخوانی در وصف کرامت‌های حضرت حسن بن علی، نورانیت این محفل نورانی را دوچندان خواهد کرد و در پایان دلدادگان به اهل بیت(ع) از مولودی‌خوانی محمد عابدیها مستفیض خواهند شد.

■ **مراسم شام ولادت امام حسن مجتبی(ع)**

معاون تبلیغات اسلامی حرم مطهر رضوی خاطرنشان کرد: مراسم شام ولادت امام حسن مجتبی(ع) نیز روز پنجشنبه ۱۷ فروردین ماه از ساعت ۲۰ در رواق امام خمینی(ره) برگزار می‌شود. قرائت دعای افتتاح، سخنرانی حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالکریم عابدینی و شعرخوانی حجت‌الاسلام سید روح‌الله مؤید از مهم‌ترین بخش‌های این ویژه‌برنامه خواهد بود.

نگاهی به ویژه برنامه‌های حرم مطهر رضوی برای ماه مبارک رمضان

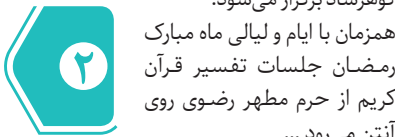
میزبانی از میهمانان ماه خدا در قطعه‌ای از بهشت

با آرامش روحی و احساس سبکی که با قرار گرفتن در حال و هوای ماه رمضان برای انسان پیش می‌آید، طبیعی است دل و جان او بیش از پیش حس و حال زیارت امامان و امامزادگان که واسطه فیض الهی هستند را پیدا می‌کند. روی همین حساب است که این جاذبه، افراد بیشتری را در این ماه به سمت و سوی اعتاب مقدس و اماکن متبرک می‌کشاند. امسال تقارن بهار طبیعت با بهار قرآن این جاذبه و کشش را صدچندان کرده است.

آستان قدس رضوی با در نظر داشتن همین نکته، امسال ویژه‌برنامه‌های گسترده‌ای را برای میزبانی از زائران و مجاوران در این ماه مبارک تدارک دیده که جزئیات آن را در ادامه از نظر می‌گذرانید.

برنامه محوری حرم مطهر رضوی در ماه نزول قرآن، برپایی محافل باشکوه قرآنی است که در چند نوبت برگزار می‌شود. در این ایام سه محفل ترتیل‌خوانی قرآن در ساعات مختلف شبانه‌روز و در اماکن مختلف حرم مطهر رضوی برگزار می‌شود. اولین و دومین مراسم ترتیل‌خوانی، ویژه عموم زائران از ساعت ۵:۱۵ تا ۶:۳۰ و همچنین از ساعت ۱۰ تا ۱۱ در رواق امام خمینی(ره) و سومین محفل نیز هر روز از ساعت ۱۶:۳۰ تا ۱۷:۳۰ در ایوان مقصوره صحن گهرشاد برگزار می‌شود.

همزمان با ایام و لیالی ماه مبارک رمضان جلسات تفسیر قرآن کریم از حرم مطهر رضوی روی آنتن می‌رود...

۵ احمد حسینی - باشگاه خبرنگاران جوان

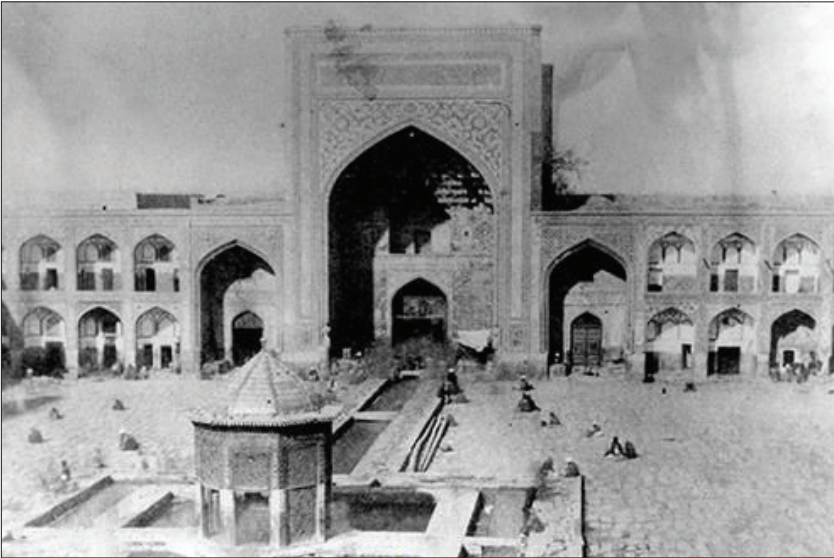
«مشهدِ امام رضا(ع)» در سفرنامه ابن بطوطه چگونه توصیف شده است؟

ارض اقدس رضوی به روایت نخستین جهانگردمسلمان

کنار آن و این عمارت‌ها همه با سبکی بسیار زیبا ساخته شده و دیوارهای آن کاشی است. روی قبر، ضریحی چوبی قرار دارد که سطح آن را با صفحات نقره پوشانیده‌اند. از سقف مقبره نیز قندیل‌های نقره آویزان است. آستان درِ قبه هم از نقره است و پرده ابریشم زردوزی بر در آن آویخته‌اند. داخل بقعه با فرش‌های گوناگون مغروش گردیده. روبه‌روی قبر امام، قبر هارون‌الرشید واقع شده که آن هم صندوقی دارد و شمعدها و چراغ‌ها روی آن می‌گذارند.

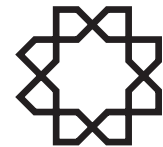
مغولان به نبرد سرداران رفت، لیکن این بار نیز شکست خورد و شهرهای سرخس، زاوه و طوس که از بزرگ‌ترین شهرهای خراسان است به دست خلیفه سرداران افتاد و خلیفه آنان در مشهد علی بن موسی الرضا(ع) استقرار یافت.»

نکته جالب دیگری که در سفرنامه او مشهود است، این است که او هرگز نام مشهد را به تنهایی به کار نمی‌برد و این دیار را در همه جا «مشهدِ امام رضا(ع)» یا «مشهدِ علی بن مغولان به نبرد سرداران رفت، لیکن این بار نیز شکست خورد و شهرهای سرخس، زاوه و طوس که از بزرگ‌ترین شهرهای خراسان است به دست خلیفه سرداران افتاد و خلیفه آنان در مشهد علی بن موسی الرضا(ع) استقرار یافت.»

او دیدار خود از حرم مطهر رضوی را این طور به رشته تحریر در آورد: «مشهد مکرم امام رضا(ع) قبه‌های بزرگ دارد. قبر امام در داخل زاویه‌ای است با مدرسه و مسجیدی در کنار آن و این عمارت‌ها همه با سبکی بسیار زیبا ساخته شده و دیوارهای آن کاشی است. روی قبر، ضریحی چوبی قرار دارد که سطح آن را با صفحات نقره پوشانیده‌اند.

گفت‌وگو

علی سعیدیان! سفر کردن و دیدار جهان در روزگاری که پیمودن یک فرسخ، گاهی یک روز طول می‌کشید، آرزویی بود که نصیب هر کسی نمی‌شد و همین است که هر که پا در راه می‌گذاشت، دستخطی روایت‌گونه یا شبیه به یک خاطره‌نوشته هم سپا‌هه می‌کرد تا آنان که حسرت سفر دارند و پای رفتنشان نیست، بتوانند با خواندن آن، کبوتر خیال خود را در سرزمین‌های دور پرواز دهند و جهان هستی و مردمان دیگر سرزمین‌ها را بشناسند.

به گزارش آستان‌نیوز، اسناد تاریخی بر جای مانده می‌گویند، کم نبوده افرادی که در سفرهایشان به گرد جهان، به خراسان ما هم رسیده‌اند. در این میانه، بنیامین اسپانیایی و مارکوپولوی معروف ونیزی را باید در فهرست نخستین جهانگردانی نوشت که به ایران آمده، از مرزهای دیار خورشید عبور کرده و از حظ حضورشان در این شهر نوشته‌اند، اما این دو جهانگرد، مطلب درخوری درباره مشهد نگفته‌اند. برای مثال مارکوپولو وقتی سال ۶۷۱ خورشیدی به خراسان رسید، آنچه توصیف کرد شبیه نوشته‌های ناصرخسرو از تون و طیس است و در نهایت تنها به این اکتفا می‌کند که بگوید: «آب و هوای خراسان خوب است و مردمانی خوش‌برخورد دارد».

■ **از زبان ابن بطوطه**

حدود ۳۰ سال پس از مارکوپولو هم اُدریک ونیزی وقتی برای سرکشی به دیرهای فرانسیسکینی از راه ایران به چین می‌رفت هم چیزی نوشت، زیرا سفرش همزمان با روزگار ویرانی خراسان پس از حمله مغول بود. همین است که نخستین توصیف‌ها از مشهد و حرم مطهر رضوی را می‌توان در سفرنامه «ابن‌بطوطه» خواند، زیرا او به دلیل مسلمان بودنش - در روزگاری که هیچ خارجی غیرمسلمانی حق ورود به حریم حرم را نداشت - به راحتی اذن دخول می‌یابد و روضه منوره و هر آنچه در آن بوده را به تصویر می‌کشد. در مکتوبات تاریخی آمده، ابو‌عبدالله بن محمد بن ابراهیم طنجی (۷۰۳ تا ۷۷۰ هجری قمری) معروف به ابن‌بطوطه که برخی مورخان، او را «مارکوپولوی جهان اسلام» لقب داده‌اند، در سفری که ۲۷ سال طول کشید، حوالی سنه ۷۳۴ قمری (۷۱۲خورشیدی) به مشهد رسید و عازم زیارت شد.

■ **مشهد علی بن موسی الرضا(ع)**

سیا‌هه سفرنامه او نشان می‌دهد، نخستین بار که ابن‌بطوطه از مشهد یاد کرد، در تربت‌جام بود، پیش از رسیدن به طوس، وقتی داشت از خرابی‌های مغول یاد می‌کرد. او می‌نویسد: «سرانجام طغاث‌مور خود با ۵۰ هزار نفر از

هنگامی که زائران وارد بقعه می‌شوند، قبر هارون را لگد می‌زنند و امام‌رضا(ع) را سلام می‌کنند.»

■ **نکته**

پیش از ساخت ضریح‌ها، قبر مطهر امام رضا(ع) را با صندوق می‌پوشانده‌اند. برابر مکتوبات تاریخی، چهار صندوق برای مزار مطهر ساخته شد که صندوق نوشته شده توسط ابن‌بطوطه به احتمال بسیار زیاد دومین صندوق است که تا زمان شاه عباس روی قبر مطهر قرار داشت. درباره سازنده این صندوق، نگارنده کتاب «الثاقب فی المناقب (تألیف حدود ۵۶۰ قمری)» می‌نویسد: انوشیروان مجوس اصفهانی که به بیماری برص (بیمسی که یک بیماری پوستی است) مبتلا بوده است، پس از تضرع بر مزار حضرت رضا(ع) شفا می‌یابد و اسلام می‌آورد و بر مرقد امام(ع)، شبه‌صندوقی قرار می‌دهد. روی این صندوق چوبی را با صفحات نقره تزئین کرده بودند و چهارترنج نقره‌ای روی آن قرار داشته است.

کیهان‌انه

روایتی از مراسم جشن تکلیف دختران

در حرم مطهر رضوی

جشن روی بال فرشته‌ها

آرزو رجایی اهل نجف‌آباد اصفهان است و این نخستین باری است که به مشهدالرضا(ع) مشرف می‌شود. از همه زودتر آماده شده و اول صف منظر نشسته تا جشن شروع شود. از آن دخترهای شیرین‌زبان و پر جنب و جوش است و کمی هم با لهجه حرف می‌زند. از او دلیل چادر پوشیدن موقع نماز خواندن را پرسیدم؟ گفت: خدا دوست داره ما با بهترین لباس بریم باهاش حرف بزنیم. چادر سفید، زیباترین لباس ماست که برای نماز خوندن می‌پوشیم. تازه ما با چادر، حجابمون هم کامل‌تر میشه. این طوری خدا به ما نزدیک‌تر میشه.

کنارش دختری از مراغه نشسته که تا به او نگاه کردم، همه مشخصاتش را معرفی کرد: اسمم «تیسم» است. از مراغه به مشهد اومدیم. من سومین، نه چهارمین بارمه که همراه مادرم به مشهد میام. شهر ما خیلی قشنگه، گردنه حیران از جاهای دیدنیّه. ولی مشهدرو بیشتر دوست دارم. برای همین از مامان خواستم که توی جشن عبادت حرم امام رضا(ع) شرکت کنیم. خیلی خوشحالم که عید اومدیم.

«سما» هم از شهر کرج میهمان این جشن عبادت شده. از او پرسیدیم: «مکلف شدن یعنی چه؟» گفت: یعنی اطاعت از دستوره‌ای خدا. بعد خواستم خدا را برای تعریف کند، در جوابم گفت: خدا خیلی بزرگه. همیشه تعریفش کرد. ولی خیلی مهربونه. چون امامانی مثل امام زمان(عج) رو برای ما فرستاده! توی جشن تکلیفم از امام رضا(ع) فقط دو تا آرزو دارم: یکی اینکه امام زمان(عج) هر چه زودتر ظهور کنه و دوم اینکه امسال با پدر و مادرم بریم کربلا.

یاسمین زهرا هم از دختران ۹ساله مشهدی است که به جشن «بر بال فرشته‌ها» آمده. از علاقه‌اش به امام رضا(ع) می‌گوید و بعد به سراغ جشن تکلیفش می‌رود. پرسیدم «چرا دوست داشتی، جشنت رو توی حرم بگیری؟» پاسخ داد: من امام رضا(ع) را خیلی دوست دارم. هفته پیش که برای ضریح افتاد توی دستام. از اون روز توی گلدون گذاشتش که تازه بمونه. خوشحالم امروز دوباره اومدم پیش امام رضا(ع).

جشن «بر بال فرشته‌ها» از بخش‌های مختلفی برای دختران تازه مکلف تشکیل شده که اجرای نمایش عروسکی حاج‌آقا مهدوی همراه با هدیه خوش‌خبر، اجرای مسابقه احکام، زمزمه دسته‌جمعی سرود «سلام فرمانده» و بالاخره عکس یادگاری با سفره نوروزی از جمله عناوین این برنامه هستند و همزمان برای والدین آن‌ها نیز کارگاه مشاوره خانوادگی و فرزندپروری برگزار می‌شود.